

EDWARDS, EDWARD (1726? - 1783?), clerigwr ac ysgolhaig

Enw: Edward Edwards
Dyddiad geni: 1726?
Dyddiad marw: 1783?
Rhiant: Lewis Edwards
Rhyw: Gwryw
Galwedigaeth: clerigwr ac ysgolhaig
Maes gweithgaredd: Crefydd; Ysgolheictod ac leithoedd
Awdur: Robert Thomas Jenkins

Ganwyd yn Talgarth, Tywyn, Meirionnydd, yn fab i Lewis Edwards, ' yswain.' Ymaelododd yng Ngholeg Iesu, Rhydychen, fis Mai 1743, 'yn 17 oed'; graddiodd yn Ionawr 1746/7 (B.D. 1756, D.D. 1760). Etholwyd ef yn gymrawd yn 1747, a bu'n gymrawd hyd 1783, gan ddal hefyd (o 1770 beth bynnag) reithoraeth Bessels-leigh gerllaw Rhydychen; o 1762 hyd 1783 yr oedd yn is-brifathro'r coleg. Ymddiswyddodd yn 1783 i gymryd rheithoraeth Aston Clinton, Swydd Buckingham; ac yn ôl llythyr gan Samuel Johnson yr oedd wedi marw erbyn 1784. Yr oedd Johnson ac yntau'n gyfeillion ac yn llythyr â'i gilydd, a bu Johnson yn aros gydag ef yng Ngholeg Iesu yn 1782. 'My convivial friend' yw disgrifiad Johnson ohono, a chadarnheir yr awgrym gan [Richard Morris](#) pan edrydd ef hanes derbyn Edwards yn aelod o'r Cymmrodorion yn 1763. Gwyddai ryw gymaint am bethau Cymraeg, ond Groeg oedd ei faes. Bu'n hir arfaethu cyhoeddi argraffiad o *Memorabilia* Xenophon. Cyhoeddodd ym 1773 draethawd ar y foeseq Socrataidd a adlewyrchir yn y llyfr hwnnw; a chyn ei farw yr oedd wedi argraffu'r testun Groeg a chyfieithiad Lladin ohono, ond wedi ei farw y cwplawyd y gwaith (1785) gan ei gyfaill a'i gyd-Gymmrodor [Henry Owen](#). Bu farw 2 Medi 1783.

Awdur

Yr Athro Emeritus Robert Thomas Jenkins, (1881 - 1969)

Ffynonellau

Foster, *Alumni Oxonienses*

Hardy, *Jesus College* (1899), 177-8

The Life of Samuel Johnson, LL. D comprehending an account of his studies and numerous works, in chronological order, a series of his epistolary correspondence and conversations with many eminent persons, and various original pieces of his composition, never before published the whole exhibiting a view of literature and literary men in Great Britain, for near half a century, during which he flourished in three volumes (Dulyn 1792), arg. Birkbeck Hill, iii, 367, 529

The Letters of Lewis, Richard, William, and John Morris, of Anglesey, (Morrisiaid Môn) 1728-1765 (1907–9), ii, 531, 565

Dolenni Ychwanegol

Wikidata: [Q5342738](#)

Dyddiad cyhoeddi: 1953

Hawlfraint Erthygl: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/>

Mae'r Bywgraffiadur Cymreig yn cael ei ddarparu gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru a Chanolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd Prifysgol Cymru. Mae ar gael am ddim ac nid yw'n derbyn cymorth grant. Byddai cyfraniad ariannol yn ein helpu i gynnal a gwella'r wefan er mwyn i ni fedru parhau i gydnabod Cymry sydd wedi gwneud cyfraniad nodedig i fywyd yng Nghymru a thu hwnt.

Ewch i'n [tudalen codi arian](#) am ragor o wybodaeth.

